

در گرامی‌داشت قربانیان تابستان ۶۷

سه دهه از کشتار هزاران زندانی سیاسی به دستور آیت‌الله خمینی رهبر وقت جمهوری اسلامی می‌گذرد. این جنایت یکی از فاحش‌ترین موارد نقض حقوق بشر در تاریخ معاصر ایران و مصداق بارز "جنایت علیه بشریت" است. هزاران اسیر در زندان‌های جمهوری اسلامی که بیشتر آنان از سال‌های آغازین دهه شصت در زندان بودند و عده زیادی از آنها محکومیت خود را گذرانده بودند، در تابستان ۱۳۶۷ توسط مأموران حکومت به قتل رسیدند. جمهوری اسلامی در فاصله ۶۰ تا ۶۷ نیز هزاران زندانی را به جوخه اعدام سپرده بود.

این کشتار بنابر فرمان‌های چند سطری آیت‌الله خمینی انجام گرفت. در سایه نظریه ولایت فقیه و دخالت دین در سیاست، چنین فرمانی امکان صدور یافت. در زندان‌های جمهوری اسلامی، حاکمان شرع، دادستان‌ها و نمایندگان وزارت اطلاعات پس از بازجویی‌های چند دقیقه‌ای، هزاران تن را به چوبه‌های دار سپردند. تصمیم این هیئت‌ها مصداق کامل قضاوت خودسرانه بود. اغلب اعدام‌شدگان تنها به خاطر خودداری از ابراز انزجار از عقاید خود به قتل رسیدند.

هیئت مرکزی مأمور صدور این احکام ظالمانه، افرادی مانند نیری، پورمحمدی و رئیسی را شامل می‌شد که هنوز در جمهوری اسلامی صاحب مقام و قدرت‌اند. آوایی وزیر دادگستری فعلی کابینه روحانی مأمور کشتار زندانیان در خوزستان بود.

جمهوری اسلامی نخست کوشید بر جنایت هولناک سال ۶۷ پرده سکوت بیاکند. اما افشاگری آیت‌الله منتظری و تلاش بی‌وقفه سی ساله از سوی خانواده‌های اعدام‌شدگان، فعالان حقوق بشر و سازمان‌های سیاسی آزادیخواه نگذاشت تا فاجعه ملی سال ۶۷ فراموش شود. در سایه این تلاش‌ها و افشاگری احمد منتظری، مقامات رژیم در سال‌های اخیر مجبور شدند که سکوت در مورد کشتار ۶۷ را بشکنند. برخی از این مقامات، منکر دخالت شخصی خود در قتل عام شده‌اند. برخی دیگر، که شواهد غیر قابل انکار مانع از حاشای آنهاست، به دروغ مدعی‌اند قتل عام زندانیان سیاسی بخشی از مقابله رژیم با مبارزه مسلحانه سازمان مجاهدین خلق بوده است. این دروغ نیز در برابر این واقعیت رنگ می‌بازد که اولاً مجاهدین اعدام شده در سال ۶۷ اکثراً به دلیل عدم دخالت در اقدامات مسلحانه به زندان محکوم شده بودند و ثانیاً در میان قربانیان، نام صدها عضو و هوادار سازمان‌ها و گروهانی از چپ به چشم می‌خورد که مشی سیاسی آن‌ها مسلحانه نبود.

جنایت هولناک ۶۷ تا کنون وجدان اصلاح‌طلبان حکومتی را تکان نداده است. سکوت اصلاح‌طلبان حکومتی و عدم محکومیت این جنایت، بهیچوجه قابل توجیه نیست. تعدادی از آن‌ها در آنزمان در مسئولیت‌های اصلی حکومت و وزارت اطلاعات بودند. بدون برخورد صادقانه با این فاجعه و بدون اظهار شرمندگی و پوزش‌خواهی از پیشگاه خانواده‌های قربانیان و همه مردم ایران، باور اصلاح‌طلبان به حقوق بشر و پرهیز از خشونت، مورد تردید خواهد بود.

ما در سی‌امین سالگرد فاجعه تابستان ۶۷ از همه تلاش‌های سه دهه گذشته برای نشان دادن ابعاد جنایت به جهانیان قدردانی می‌کنیم. ما پشتیبان خواست شناخته شدن این کشتار زندانیان سیاسی ایران در دهه شصت به مثابه جنایت علیه بشریت و محاکمه آمرین و عاملین این جنایت در دادگاه‌های صالحه هستیم. به باور ما در چنین شرایطی، سخن گفتن از عفو و فراموشی کشتار ۶۷ به سخره گرفتن حق قربانیان و ابتدایی‌ترین موازین دادرسی است. حقیقت‌یابی و پیگرد عوامل جنایت اهمیت حیاتی دارد. حقیقت‌یابی با این هدف که چنین جنایتی دیگر هرگز تکرار نشود برای توسعه سیاسی در ایران ضرورتی مبرم است.

ما در سالگرد قتل عام ۶۷ هم‌چنین از خواست منع مجازات اعدام حمایت می‌کنیم و براین باوریم که این مجازات سببانه باید برای همیشه از ایران رخت بر بندد. ایران نیز باید به اکثر کشورهای جهان بپیوندد که قوانین آن‌ها مجازات اعدام را منع می‌کند.

ما از اقدامات آیت‌الله منتظری برای آشکار کردن این جنایت و تحمل فشارهای سنگین به خاطر آن، قدردانی می‌کنیم و یاد هزاران مرد و زنی را گرامی می‌داریم که به "جرم" دگراندیشی و ایستادگی بر عقاید خود، در زندان بودند و در تابستان ۶۷ در محاکم تفتیش عقیده دلاورانه بر عقاید خود ایستادند و جان خود را نثار کردند. ما قدردان تلاش شاهدان زنده آن دلاوری برای پاسداشت خاطره جان باختگانیم و خواهان مجازات عاملین و آمرین این جنایت هولناک هستیم. باشد که در پی شب تیره استبداد مذهبی، صبح روشن آزادی بدمد.

هیئت سیاسی - اجرائی:
اتحاد جمهوریخواهان ایران
حزب چپ ایران (فدائیان خلق)
سازمان‌های جبهه ملی ایران در خارج از کشور
همبستگی جمهوریخواهان ایران

۲۴ مرداد ۱۳۹۷ (۱۵ اوت ۲۰۱۸)